

OBSAH

ÚVOD	11
Struktura publikace a obsahy kapitol	13
KAPITOLA 1	19
1.1 Nadání a nadaný žák	19
1.1.1 Nadání od tradičních po moderní koncepty	19
1.1.2 Nadaný žák	25
1.2 Pedagogická činnost s nadanými žáky	28
1.2.1 Vymezení pedagogické činnosti z pohledu školského systému a legislativy	28
1.2.2 Vymezení pedagogické činnosti z pohledu odborných zdrojů	31
KAPITOLA 2	43
2.1 O nálepkování nadaných žáků	43
2.1.1 Od klasické teorie nálepkování k nálepkování nadaných žáků	43
2.1.2 Pozitiva a negativa nálepkování nadaných žáků	47
2.1.3 Nálepkování a konceptualizace nadání	50
2.2 Specifikace nálepkování nadaných žáků	51
2.2.1 Vymezení pohledu na fenomén nálepkování nadaných žáků	51

2.2.2	Pronálekující pedagogická situace jako zdroj nevhodného nálepkování	53
2.2.3	Vstupní pojetí procesu nálepkování nadaných žáků	55
2.3	Pedagogická činnost s nadanými žáky a pronálekující pedagogická situace	55
2.3.1	Model pedagogické činnosti s nadanými žáky	56
2.3.2	Popis částí modelu pedagogické činnosti s nadanými žáky	58
2.3.3	Didaktické kategorie výuky s nadanými žáky	67
KAPITOLA 3		71
3.1	Metodologie výzkumu	71
3.1.1	Hledání výzkumného problému a předvýzkumná etapa	71
3.1.2	Přístup k uchopení výzkumného tématu	74
3.1.3	Výzkumný cíl, výzkumné otázky	75
3.1.4	Postupné rozkrývání výzkumného tématu	77
3.1.5	Subjekt výzkumu	80
3.1.6	Zdroje dat a jejich zaznamenávání	84
3.1.7	Vstup do výzkumného terénu	87
3.1.8	Analýza dat	88
3.1.9	Výzkumný tým	90
3.1.10	Etika výzkumu	91
KAPITOLA 4		93
4.1	Kategorie pronálekujících pedagogických situací	93
4.1.1	Ani Pepa nevidí chybu?	96
4.1.2	Privilegia pro nadané	98
4.1.3	Úkoly pro rychlíky	101
4.1.4	Supervýzvy	108
4.1.5	MINDi na olympiádu	112

4.1.6	Individuální projekty a vysvětlování	115
4.1.7	Nadaný jako asistent učitele	117
4.1.8	Supervizor učitele	122
4.1.9	Nadaní jako kapitáni	126
4.1.10	Hry na zamrzlíka	131
KAPITOLA 5		135
5.1	Charakteristika pronálepkujících pedagogických situací	135
5.1.1	Základní charakteristika pronálepkujících pedagogických situací	136
5.1.2	Vlastnosti didaktických kategorií v pronálepkujících pedagogických situacích	137
5.1.3	Znaky pronálepkujících pedagogických situací vzhledem k nálepkování	149
5.1.4	Přímé a nepřímé pronálepkující pedagogické situace	151
5.1.5	Vhodné a nevhodné (ne)nálepkování v pojetí nálepkujících učitelů	153
5.1.6	Nálepkování v pronálepkujících pedagogických situacích a obraz nadaného žáka	156
KAPITOLA 6		159
6.1	Pronálepkující pedagogická situace a kategorie nálepkujících učitelů	159
6.1.1	Učitel jako krotitel divé zvěře	162
6.1.2	Učitel jako obhájce nadaných	163
6.1.3	Inkluzivní učitel zastávající selekci	164
6.1.4	Učitel jako automatický stroj	165
6.1.5	Učitel jako poslušný řemeslník	167
6.1.6	Učitel chybující a stále se učící	170
6.1.7	Učitel stratég profesionál	171
6.1.8	Učitel jako žák nadaného žáka	173

KAPITOLA 7	175
7.1 Pronálepkující pedagogická situace v reflexi nálepkujících učitelů	175
7.1.1 Model pedagogické činnosti s nadaným žákem pohledem nálepkujících učitelů	176
7.1.2 Kategorie nálepkujících učitelů jako cesta k profesnímu růstu	184
7.2 Pohled externích odborníků na pronálepkující pedagogickou situaci	190
7.2.1 Model pedagogické činnosti s nadanými žáky pohledem externích odborníků	190
7.2.2 Rozdíly v pohledu nálepkujících učitelů a externích odborníků	193

KAPITOLA 8	197
8.1 Příklady dobré praxe očima učitelů expertů	197
8.1.1 Metody, které nedávají nadaným strop	199
8.1.2 Úkoly jako puzzle poskládáme do jednoho obrazu	203
8.1.3 Přemýšlet, že podporuju všechny děti	205
8.1.4 Rozvíjet celé dítě, nejenom to malé místočko v hlavě	209
8.1.5 Soutěžení ve výuce, soupeření v životě	210
8.1.6 Systém usměrňující, ne však omezující	212
8.1.7 Učitel vypadající, „jako by neučil“	216

KAPITOLA 9	219
9.1 Funkční zacházení s nálepkováním nadaných žáků pohledem učitelů expertů	219
9.1.1 Vlastnosti didaktických kategorií uplatňovaných učiteli experty	220
9.1.2 Model pedagogické činnosti s nadanými žáky pohledem učitelů expertů	227
9.1.3 Vhodné a nevhodné (ne)nálepkování v pojetí učitelů expertů	232
9.1.4 Nálepkování v rukou učitelů expertů	236

KAPITOLA 10	239
10.1 Shrnutí	239
10.1.1 Shrnutí dílčích zjištění (vzhledem k cílům výzkumu)	239
10.1.2 Od pronálekující pedagogické situace k funkčnímu zacházení s nálepkováním	250
10.2 Doporučení	256
10.3 Limity výzkumu a možné směřování navazujících studií	258
ZÁVĚR ANEB O PROPASTI MEZI SYSTÉMEM A ŠKOLNÍ REALITOU	263
LITERATURA	265
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	289
SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ	291
PODKLADOVÉ STUDIE	293
MEDAILON AUTORKY	295
PODĚKOVÁNÍ	297
ANOTACE	299
ANNOTATION	301
PŘÍLOHY	303